

anden og bedre Maade, end vi i Øjeblikket kunne opnaa.

Det høje Landsting har altsaa villet skaffe de talrige Landarbejdere en sorgfri Stilling — det Indtryk faar man, naar man gennemlæser Betænkningen. Men de have i saa Henseende ikke været heldige. De have forøget Fordringerne paa alle Omraader. Landarbejderen skal være sparsommelig og dygtig, og til den Ende stiller man i Landstinget Ændringsforslag; som skærpe Fordringerne langt ud over, hvad der er blevet vedtaget i Folketinget i Fjor. Jeg synes ikke, man behøver at gaa saaledes frem. Stiller man nemlig først den Fordring, at Landarbejderne skulle være i Besiddelse af $\frac{1}{5}$ i Stedet for af $\frac{1}{10}$, altsaa 800 Kr. i Stedet for 400 Kr. — for at tage disse Tal — synes jeg, Fordringerne til Sparsommelighed og Dygtighed ere stærkt nok præciserede, endnu stærkere Fordringer behøves ikke. Den ærede sidste Taler, der talte Landarbejdernes Sag saa varmt her i Tinget — og det paaskønner jeg, fordi det ærede Medlem i social Henseende staaar dem saa fjern — mente, at ikke en af 1000 Landarbejdere her i Landet vilde være i Besiddelse af 800 Kr. og saaledes være i Stand til at skaffe sig en Jordlod efter Forslaget, som det er kommet herved fra Landstinget. Han har sikkert fuldstændig Ret. Men en Del af de høje Herrer deroppe havde den Forstaaelse, at der ikke var Trang til Loven, og læser man videre i Landstingets Betænkning, faar man ogsaa det Indtryk, at alle der ere enige om, at man skal gaa frem med Varsomhed og særlig Forsigtighed. Det hele skulde kun være et Forsøg paa 5 Aar, og det gjaldt om at anvende saa lidt som muligt af Statens Penge til dette Forsøg. Derfor have de nedsat de 4 Mill., som bleve vedtagne her, til 1 Mill.; de Herrer have virkelig været nøjsomme. Det næste Punkt, som falder i Øjnene, er, at man har gjort Lodderne mindre. Heller ikke her tror jeg, man har været heldig i sine Bestræbelser for at skaffe Landarbejderne bedre Kaar. Den højtærede Minister udtalte i Gaar, at Endemaalet maa være, at de blive saa selvstændige som muligt. Men jo mindre man gør Lodderne, desto mere uselvstændige gør man selvfølgelig Landarbejderne. Et andet Spørgsmaal, der har været omtalt en hel Del, er Rentespørgsmaalet. Her kan jeg ogsaa henholde mig til det ærede Medlem, der sidst havde Ordet. Jeg synes, at det er i allerhøjeste Grad inhumant som Landstinget at fordre $3\frac{1}{2}$ pCt. Rente. Det er

blevet paapeget af den ærede tidligere Ordfører (N. Pedersen), at Staten vilde tjene ret anselig paa denne Forretning, idet den selv laante til $3\frac{1}{8}$ pCt. Det er en meget smuk Avance fra Statens Side. Jeg vil minde om, at da vi forleden Dag havde Krigsministerens Budget til Forhandling, udtalte det ærede Medlem for Slagelse (Køedt), at vi ikke skulde se saa smaat paa Forsvarssagen, vi skulde se stort paa den og, saa vidt jeg opfattede ham rigtig, se bort fra politiske Hensyn. Men her faar man det Indtryk, at Staten vil forsøge at tjene nogle Penge maaske til Fremme af militære Formaal. Kunde vi ikke en Gang enes om at se stort paa den her foreliggende Sag, der efter min Mening er den største, der er oppe i vor Tid? Jeg ser, at det ærede militære Medlem (Colding) smiler, men jeg kan forsikre ham om, at det er rigtigt. Dette Spørgsmaal har langt større Interesse ude blandt Befolkningen end de militære Formaal. Skulle vi da ikke en Gang blive enige om at se stort paa den Sag og sige som saa: naar vi aarlig anvende 16—18 Mill. Kr. til det militære Væsen — for ikke at bruge stærkere Udtryk — skulde vi saa ikke en Gang anvende et lignende Beløb for at løse denne store Samfundsopgave? Jeg kan forsikre de Herrer, at denne Anvendelse af Pengene vil bringe langt mere Lykke og Velsignelse end den anden. Den højtærede Minister udtalte sig i Gaar paa en vis Maade mod den Bestemmelse, at der blev ydet Rentefrihed for en Del af Laanet, og udtalte, at det vilde blive en Klods om Benet paa disse Husmænd. Jeg vil sige til den højtærede Minister: jo mere Rentefrihed, jo billigere de faa Pengene, desto mindre bliver denne Klods om Benet, og det skulde glæde mig, om den højtærede Minister kunde bringes til den samme Opfattelse af Sagen. Jeg siger i Modsætning til de Herrer, der ville anvende Statens Penge til militære Opgaver: her ere Pengene ikke kastede ud til Unytte, her anvendes de paa en ganske anden Maade, her kommer baade Kapital og Rente tilbage, det gælder ikke om de Penge, som anvendes til militære Formaal. Men ikke blot komme Kapital og Rente igen og gives ikke ud til Unytte, men anvende vi Pengene paa den af Folketinget foreslaaede Maade til dette Øjemed, ville vi bidrage til at skabe lykkeligere Kaar for den talrigste og daarligst stillede Samfundsklasse i Landet. Og aabner man Udsigt for disse Folk til et bedre og mere menneskeligt Liv, aabnes der ogsaa Staten en Udsigt til at faa forhøjede